

Význam míru a nenásilí v současnosti. Světový pochod.

Silo

Berlín, 11. listopadu 2009

Světlem prochází pochod. Je to Pochod za mír a nenásilí.

O tom budu mluvit na zdejší fóru z pozice zakladatele Univerzalistického humanismu a jako inspirátor zmiňovaného pochodu. Ten dává do pohybu nejrůznější iniciativy a aktivity, jako je symbolická cesta týmu nadšenců, který se během tří měsíců bude přemísťovat mezi různými zeměmi. Zahájen byl 2. října ve Wellingtonu na Novém Zélandu a bude završen 2. ledna 2010 na úpatí hory Aconcagua v Punta de Vacas na hranici Argentiny a Chile.

Pochod byl navržen 15. listopadu 2008, tedy před rokem, během symposia Světového centra humanistických studií v Parku studií a reflexe v Punta de Vacas. Byl navržen s jasnou představou vytvořit povědomí o nebezpečnosti současné mezinárodní situace, vyznačující se vysokou pravděpodobností jaderného konfliktu, závody ve zbrojení a násilnou vojenskou okupací území.

Tento návrh společenského zmobilizování je podnícen Humanistickým hnutím a jeho organizacemi. Světový pochod během několika málo měsíců získal podporu tisíců lidí, mírových a nenásilných uskupení, rozličných institucí zabývajících se lidskými právy, osobností ze světa vědy, kultury a politiky, které jsou citlivé k naléhavosti dnešního okamžiku. Inspiroval také vznik obrovského množství iniciativ ve více než sto zemích, vytvořil rychle rostoucí fenomén kulturní rozmanitosti. V této souvislosti musím říct, že k původnímu základnímu týmu se přidaly další, druhý, který prochází blízkovýchodní země a třetí, který prochází oblast střední Ameriky...

Velmi dobře víme, že ve všech zeměpisných šířkách je současná situace kritická a vyznačuje se chudobou rozsáhlých oblastí, střety kultur, násilím a diskriminací, které znepřijemňují každodenní život velké části populace. Dnes jsou v mnoha oblastech ozbrojené konflikty, a zároveň je hluboká krize v mezinárodním finančním systému. Na vrcholu toho všeho je rostoucí jaderná hrozba, která je jistě největším problémem naší doby. Je to mimořádně složitá situace. Při nezodpovědných zájmech jaderných mocností a šílenství násilných skupin s možným přístupem ke kompaktním jaderným zbraním musíme počítat s rizikem nehody, která by mohla rozpoutat zničující konflikt.

To vše není součtem jednotlivých krizí, ale obrázkem, který svědčí o globálním selhání systému, jehož způsobem jednání je násilí a jehož ústřední hodnotou jsou peníze.

Aby se zabránilo jaderné katastrofě, která, zdá se, ve více či méně vzdálené budoucnosti ohrožuje svět, musíme již dnes začít pracovat na překonávání společenského a osobního násilí, zatímco požadujeme:

1. Globální jaderné odzbrojení,
2. okamžité stažení invazních vojsk z okupovaných území,
3. progresivní a poměrné snížení počtu zbraní hromadného ničení,
4. podpis smluv o neútočení mezi zeměmi a
5. odstoupení vlád od použití války jako prostředku k řešení konfliktů.

Nejnáléhavějším úkolem je vytvořit povědomí o míru a odzbrojení. Je však také nutné zvýšit povědomí o aktivním nenásilí, které nám umožňuje odmítnout nejen fyzické násilí, ale všechny formy násilí, jako je ekonomické, rasové, psychologické, náboženské a sexuální. Samozřejmě doufáme, že tato nová myšlenka může inspirovat a zakořenit v sociálních strukturách a otevřít tak cestu k budoucnosti univerzálního lidského národa.

Světový pochod vyzývá všechny lidi, aby spojili síly a vzali do svých rukou zodpovědnost za změnu našeho světa, aby překonali osobní násilí a podporovali růst tohoto pozitivního vlivu v jejich bezprostředním okolí.

Během této doby se v mnoha městech konají pochody, festivaly, fóra, konference a jiné akce s cílem zvýšit povědomí o naléhavé potřebě míru a nenásilí. A kampaně podpory Světovému pochodu po celém světě zesilují tento signál, aby se dostal dál, než jsme si představovali.

Poprvé v historii je akce tohoto rozsahu uváděna do pohybu samotnými účastníky. Skutečná síla tohoto impulsu se rodí z prostého konání těch, kteří se připojili k této dobré věci a sdílí ji s ostatními.

Během pochodu až do ledna roku 2010, kdy dojde k restrukturalizaci Humanistického hnutí, Rafael de la Rubia, představitel humanistické organizace Svět bez válek, a jednotliví mluvčí za každý kontinent - Michel Ussene za Afriku, Sudhir Gandotra za Asii, Giorgio Schultze za Evropu, Tomas Hirsch za Latinskou Ameriku a Chris Wells za Severní Ameriku mají poslání. Z rukou držitelů Nobelovy ceny míru přebírají na tomto Berlínském summitu Chartu za svět bez násilí, se závazkem šířit ji ve všech zemích, kterými Světový pochod prochází.

Právě v této chartě jsou ztělesněny principy, pod které se lidé dobré vůle ve všech zeměpisných šířkách mohou podepsat.

Abych se nezdržoval podrobnostmi, chtěl bych zdůraznit devátý princip charty, který říká: „Naléhavě žádáme OSN a její členské státy, aby podporovaly uznání etnické, kulturní a náboženské rozmanitosti. Zlaté pravidlo nenásilného světa: Chovej se k druhým tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě.“

Tento morální princip překonává všechna pravidla a všechny zákony, aby upevnil svou vládu mezi lidmi, skrze soubor svých společných zkušeností, které převyšují veškeré kalkulace a spekulace.

Tento princip, od pradávna známý jako “Zlaté pravidlo” spolužití, je jedním ze třinácti bodů obsažených v tomto úžasném dokumentu, který je třeba široce rozšiřovat.

Na druhou stranu, nesmíme pominout některá témata, která pomohou lépe porozumět našim aktivitám na poli nenásilí, protože je evidentní, že v Jižní Americe, během vytrvalých nenásilných bojů proti vojenským diktaturám, se vůči nám zrodily a rozvinuly negativní předsudky. Je jasné, že diskriminace, kterou trpíme v různých oblastech, klíčí ze systematické neinformovanosti a pomluv, jejichž terčem jsme byli po desetiletí v našich domovských zemích, v Argentině a Chile.

Diktátorské režimy a jejich „desinformační“ orgány osnovaly svoje sítě už od doby, kdy zakazovaly, zavíraly, deportovaly a zabíjely naše aktivisty. Ještě dnes je na různých místech

možné sledovat perzekuci, které čelíme nejen se strany fašistů, ale také ze strany „pokryteckých učenců“ z různých oblastí. A je vidět, že jak se naše aktivity se vyvíjejí, mnozí, kteří recitovali slova míru, si hrůzou trhají vlasy a požadují naše mlčení a dokonce kritizují skupiny nebo jednotlivce, kteří se o nás veřejně zmíní.

I když jsou tyto urážky záležitostí minulosti, dnes jsou nenásilné akce hanobeny argumenty, že pouhé vydávání prohlášení nezmůže nic proti „reálné“ moci, která rozhoduje ve světě.

Podívejme se na některé příklady.

První se týká kampaně proti povinné vojenské službě, která se uskutečnila před několika lety v Argentině.

V té době se tvrdilo, že není možné změnit zákon týkající se povinné vojenské služby. Především poté, co jsme během jednoho roku aktivit nasbírali milion a půl podpisů, které byly bez vysvětlení odmítnuty. Tenkrát vláda spustila kampaň o tom, jak by tento záměr nechal zemi „bezbrannou vůči možným útokům od sousedních zemí“. Nicméně veřejnost byla už na toto téma tak citlivá, že debata na toto téma (aniž by byli zmíněni její iniciátoři) vyšla na světlo, zatímco média stále zastávala vládní názor. Až nakonec v jednom okamžiku Prezident republiky vydal dekret, který zrušil povinnou vojenskou službu a nahradil ji službou dobrovolnou. Argumentovalo se ale tím, že toto opatření bylo přijato kvůli vojákovvi, který zemřel v kasárnách kvůli špatnému zacházení. Za daných okolností bylo jasné, že ta velká mobilizace a kampaň humanistů nebyly zbytečné, protože tento autoritářský zákon byl nakonec zrušen.

Další příklad se nedávno stal v České republice.

Takzvaný „hvězdný štít“ byl plánován od roku 2002, aniž by o tom byli obyvatelé Česka nebo Evropské unie informováni. V červnu 2006 iniciovalo Humanistické hnutí alianci společenských a politických organizací, která rozšiřovala povědomí o tom, že 70 % občanů je proti. Žádali, aby se tento nebezpečný projekt nerealizoval a aby bylo vypsáno referendum. Dva humanisté drželi hladovku a do tohoto protestu se začaly zapojovat další pacifistické a nenásilné organizace. Tento typ protestu vydržel rok a zapojili se do něj umělci, akademici, vědci a starostové. Nakonec se protest rozšířil také do Evropského parlamentu. V březnu 2009 souhrou různých důvodů padla vláda. Veřejný protest a parlamentní opozice odložily ratifikaci smluv mezi ČR a USA až do srpna 2009, kdy Obama tento projekt pro Česko a Polsko zrušil.

Podívejme se nyní na dvě témata, jejichž společenský dopad zatím není pochopen.

Jak všichni víme, ve společnosti zaujaly místo témata ekologie a ochrany životního prostředí. I když některé vlády a jisté zájmové sektory popírají nebezpečí, které vychází ze zanedbání ekosystému, všichni jsou zavázáni činit kroky pod tlakem veřejnosti, kterou každý den víc a víc znepokojuje ničení našeho společného domova. Dokonce i naše děti jsou každým dnem citlivější k nebezpečím této záležitosti. Ve vzdělávacích institucích až po ty nejnižší úrovně a v informačních médiích se na téma prevence zničení životního prostředí klade důraz a nikdo nemůže těmto obavám uniknout.

Ale co se týče zaujetí tématy násilí, zde zaostáváme. Tím chci říct, že obrana lidského života a nejzákladnějších lidských práv ještě nezaujala místo na obecné a globální úrovni. Násilí se

ještě omlouvá, když přijde na obranu a obhajování „preventivních útoků“ proti možným agresorům. A zdá se, že nás neděsí hromadné ničení bezbranných populací. Jedině když nás násilí zasáhne v našem běžném životě, prostřednictvím násilného trestného činu, tak jsme znepokojeni, ale nepřestaneme oslavovat špatné příklady, které otravují naši společnost a naše děti už od malička.

Je jasné, že myšlenka ani citlivost, schopné vyvolat hluboké odmítnutí násilí a morální nechuť, která by nás vzdálila od ohavností násilí různých forem, se ještě neujaly.

Co se nás týká, budeme se snažit všemi silami, aby v našem společenském prostředí zaujala platné místo témata míru a nenásilí, a je jasné, že přijde čas, kdy to vyvolá reakce jak jednotlivců, tak i mas. Tehdy nastane v našem světě radikální změna.

Na závěr mého krátkého projevu bych se chtěl vrátit k Chartě za svět bez násilí, návrhu z rukou držitelů Nobelovy ceny míru, jejíž návrhy budeme propagovat během celého Světového pochodu za mír a nenásilí. Jsme poctěni, že můžeme její principy vložit do konkrétních společenských aktivit, které jistě povedou k tomu novému světu, který jsme zmínili.

Nic víc, děkuji vám.